

Omavalvontasuunnitelma

Leinolan perhetukikeskus

Sisällysluettelo

Johdanto.....	2
1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot.....	4
1.1 Palveluntuottajan ja palveluyksikön perustiedot	4
1.2 Palvelut, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet	5
2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen	6
2.1 Laatiminen ja päivittäminen	6
2.2 Omavalvontasuunnitelman nähtävilläolo ja julkaiseminen	8
3 Asiakas- ja potilasturvallisuus	8
3.1 Palvelujen laadulliset edellytykset	9
3.2 Vastuu palvelujen laadusta.....	11
3.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet.....	13
3.4 Muistutusten ja kanteluiden käsittely	16
3.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen	19
3.6 Henkilöstö.....	20
3.7 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta ...	23
3.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi.....	24
3.9 Toimitilat, välineet ja lääkinnälliset laitteet	25
3.10 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö.....	27
3.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja	28
3.12 Lääkehoitosuunnitelma.....	29
3.13 Infektioiden torjunta	30
4 Omavalvonnan riskienhallinta	31
4.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	32
4.2 Riskienhallinnan keinot sekä epäkohtien ja puutteiden käsittely.....	34
4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	36
4.4 Ostopalvelut ja alihankinta.....	38
4.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	38
5 Omavalvonnan toimeenpano ja toteutumisen seuranta	39
5.1 Toimeenpano.....	39
5.2 Toteutumisen seuranta ja raportointi	40
6 Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä	40

Johdanto

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) astui voimaan 1.1.2024. Lain mukaan palvelutuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma. Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma löytyy [Laatu ja omavalvonta - pirha.fi](https://www.pirha.fi/laatu-ja-omavalvonta) -sivuilta.

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirasto Valvira on antanut 14.5.2024 määräyksen omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta.

Palveluntuottaja laatii jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelman, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun.

Omavalvontasuunnitelman laajuus ja sisältö määräytyvät palveluyksikössä tuotettavien palvelujen ja toiminnan laajuuden mukaan.

Omavalvontasuunnitelma on työväline, jonka avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyttä omavalvonnallisin menetelmin. Omavalvontasuunnitelmaan sisällytetään kuvaus vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettelystä.

Palveluyksikön lähiesihenkilöt vastaavat suunnitelman laatimisesta, toteuttamisesta ja seurannasta yhteistyössä henkilöstön kanssa. Omavalvontasuunnitelman hyväksyy palvelulinjojen määrittelyt vastaavat viranhaltijat. Omavalvontasuunnitelma päivitetään toiminnan oleellisesti muuttuessa, mutta vähintään kerran vuodessa.

Palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma sähköisesti. Suunnitelma on julkaistava julkisesti, esimerkiksi tietoverkossa, ja pidettävä nähtävänä palveluyksikössä. Suunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista on seurattava

Pirkanmaan hyvinvointialue

ennalta määritellyin mittarein. Havaitut puutteet on korjattava viivytyksettä. Seurannasta laaditaan selvitys, ja sen perusteella tehtävät muutokset julkaistaan nähtäville.

Pirkanmaan hyvinvointialueen oman palvelutuotannon omavalvontasuunnitelmat ja seurannasta laaditut selvitykset löytyvät verkkosivuilta:

[Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://pirha.fi).

Omavalvontasuunnitelma sisältää linkkejä sekä asiakkaalle, että henkilöstölle.

1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan ja palveluyksikön perustiedot

Palveluntuottaja

Pirkanmaan hyvinvointialue

PL 272, 33101 Tampere

kirjaamo@pirha.fi

Kirjaamon käyntiosoite: Nivelitie 5, G-rakennus (1. krs)

Y-tunnus

3221308–6

Palveluyksikön nimi

Leinolan perhetukikeskus

Palveluyksikköön kuuluvat palvelupisteet/etäpalvelut ja yhteystiedot

(osoite, puhelinnumero)

Leinolankatu 122, 33580 Tampere

Kuntoutusosasto 1, leinolankuntoutus1@pirha.fi, p. 050 516 3897

Kuntoutusosasto 2, leinolankuntoutus2@pirha.fi, o. 050 345 1039

Palvelu ja asiakasryhmät, joille palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

palvelupisteittäin, jos määriteltä

Lastensuojelun 10. luvun mukainen sijaishuolto pitkäaikaisena osastohoitona 12–17-vuotiaille pirkanmaalaisille. 2 osastoa eli asuinyksikköä, joilla molemmilla 7 asiakaspaikkaa.

Asuinyksiköt ovat profiloitumassa neuropsykiatrisesti oireileviin lapsiin ja psykiatriisiin haasteisiin. Toistaiseksi asuinyksiköissä on vielä lapsia, jotka ovat ohjautuneet vaativan sijaishuollon yksikköön ja joiden tarpeet ovat kompleksisempia ja oireilu voi olla

haastavampaa. Leinolan perhetukikeskukseen ohjautuu myös 12–17-vuotiaita kiireellisesti sijoitettuja lapsia eri syistä, kun Pirhan päivystävät osastot ovat täynnä.

1.2 Palvelut, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

Nuorten kuntoutusosastolla hoidetaan 12–17-vuotiaita Pirkanmaan hyvinvointialueen lastensuojelun asiakkaana olevia huostaanotettuja ja sijaishuoltoon sijoitettuja lapsia, joilla on laaja-alaista problematiikkaa ja usein psykiatrinen hoitotausta tai -kontakti. Päätöksen osastolle sijoittamisesta tekee lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.

Tässä dokumentissa ja liitteenä olevissa hyvää kohtelua koskevissa suunnitelmissa puhutaan välillä asiakkaista nuorina. Nuoruus tarkoittaa lapsuuden ja aikuisuuden väliin jäävää kehitysvaihetta. Tätä termiä käytetään, koska lähellä täysi-ikäistymistä olevat lapset puhuvat itse itsestään nuorina ja kokevat lapsena puhuttelun osin häiritsevänä. Duodecimin konsensuskokouksessa 2010 on todettu, että nuorisoikä ajoittuu 13–22 ikävuoden vaihteluvälille, joten on perusteltua, että puhutaan myös alaikäisten osalta nuorista ja esimerkiksi Leinolan perhetukikeskuksen nuorten kuntoutusosastoista.

Kuntoutusosastot tarjoavat lastensuojelun sijaishuoltoa pitkäkestoista kuntouttavaa osastohoitoa tarjoavassa yksikössä, jossa painopisteenä on psykososiaalinen kuntoutus. Tavoitteena on lapsen oman elämänhallinnan vahvistaminen psyykkisistä haasteista huolimatta. Kuntoutusosasto 1 profiloituu erityisesti neuropsykiatrisesti oireileviin lapsiin ja kuntoutusosasto 2 psykiatrisiin haasteisiin.

Työn peruslähtökohtia ovat selkeä arki, suunnitelmallisuus, omaohjaajatyöskentely sekä yksilö- ja perhetyö. Yksikön toimintaa ohjaavat arvot ovat avoimuus, luottamuksellisuus, arvostava kohtaaminen, dialogisuus, reflektiivisyys ja intensiivisyys. Lasten ja perheiden kanssa työskennellään yksilökohtaisesti asiakassuunnitelman mukaisesti. Pirkanmaan hyvinvointialueen yhteisten arvojen lisäksi työryhmien toimintaa ohjaavat arvot ovat toisen kunnioittaminen, asiakaslähtöisyys, osallisuus ja avoimuus.

Leinolan perhetukikeskus pyrkii aktiiviseen, muutokseen tähtäävään työskentelyyn sekä lapsen itsensä että hänen läheisverkostonsa kanssa. Perheen ja muun läheisverkoston kanssa tehtävää työtä toteuttaa omaohjaajien lisäksi kummankin osaston perheohjaaja.

Palvelu toteutetaan Leinolan perhetukikeskuksen kiinteistössä lähipalveluna omana tuotantona. Kummallakin osastolla on oma henkilöstönsä ja talolla on yksi yhteinen johtaja. Organisaatiokokonaisuudessa Leinolan perhetukikeskus on yksi Pirkanmaan hyvinvointipalveluiden Sosiaali- ja terveystieteiden Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen Lastensuojelun sijaishuollon vastuualueen perhetukikeskuksista.

Pirkanmaan hyvinvointialueen oman tuotannon päivystävien nuorisoiäisten lastensuojeluyksiköiden ollessa täynnä, Leinolan perhetukikeskukseen ohjautuu myös kiireellisesti sijoitettuja nuoria, mikäli paikkoja on sillä hetkellä vapaana.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen

2.1 Laatiminen ja päivittäminen

Omavalvontasuunnitelman laatimisen / päivittämisen toteuttaminen

Omavalvontasuunnitelma on laadittu toimintayksikön esihenkilöiden ja henkilökunnan yhteistyönä. Asiakkaat ja omaiset ovat voineet ja voivat osallistua ja vaikuttaa omavalvontasuunnitelmaan antamalla palautetta, jota vastaanotetaan sekä suullisesti että kirjallisesti.

Omavalvontasuunnitelman päivitys vuoden 2024 versiosta tähän versioon tehtiin esihenkilövetoisesti. Työryhmät osallistuivat päivittämiseen talon yhteisissä kokouksissa, joissa suunnitelmaa käytiin yhdessä läpi ja mietittiin tarvittavia päivitettäviä kohtia.

Syksyllä 2025 perhetukikeskuksen johtaja siirsi tekstin uudelle pohjalle.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa

Lastensuojelulain 61 b §:n mukaan palveluntuottajan on vastattava siitä, että lastensuojelulaitoksessa laaditaan yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Suunnitelman laatimisessa ja tarkistamisessa on kuultava yksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Valmis suunnitelma tulee käydä yhdessä läpi yksikköön sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi yksikköön sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sekä se tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain.

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa ja tarkistamisessa on kuultu perhetukikeskukseen sijoitettuja lapsia, ja heillä on ollut mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman tarkoituksena on tukea yksikköön sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeuden toteutumista sijoituksen aikana. Suunnitelman avulla pyritään vahvistamaan lasten ja aikuisten yhteisymmärrystä perhetukikeskuksen säännöistä ja arjen toimintakäytännöistä. Yhteinen ymmärrys säännöistä ja arjen toimintakäytännöistä rakentaa luottamusta lasten ja aikuisten välille sekä tukee avoimuutta.

Tämän omavalvontasuunnitelman liitteinä on kummankin asuinyksikön hyvää kohtelua koskevat suunnitelmat. Hyvää kohtelua koskevat suunnitelmat löytyvät myös kummankin asuinyksikön ilmoitustaululta lasten saatavilta. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma käydään läpi sijoituksen alussa lapsen kanssa sekä lähetetään tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaava henkilö ja yhteystiedot

Omavalvontasuunnitelman seurannasta ja päivittämisestä vastaa ensisijaisesti perhetukikeskuksen johtaja Raino Ketola, p. 040 806 3220, raino.ketola@pirha.fi

Koko sijaishuollon tasolla omavalvonnasta vastaa Hanna Harju-Virtanen

Omavalvontasuunnitelman päivitys

Palvelualueen / yksikön omavalvontasuunnitelman päivityksestä vastaa yksikön vastuuhenkilö. Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tai ohjeistuksissa tehdään muutoksia tai kehittämistoimenpiteitä esimerkiksi havaittujen epäkohtien, kehitettyjen omavalvonnan toimintamallien tai palautteiden perusteella.

Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään palveluyksikössä vähintään kerran vuodessa.

Mikäli toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia, omavalvontasuunnitelma päivitetään muutosten aiheuttaman tarpeen laajuudessa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontasuunnitelman pohja päivitetään omavalvonta- ja laatuasiantuntijaverkoston toimesta, kun hyvinvointialuetasoisessa sisällössä tapahtuu olennaisia muutoksia. Pohja tarkistetaan laatu ja omavalvonta - asiantuntijaverkoston toimesta vuosittain.

2.2 Omavalvontasuunnitelman nähtävilläolo ja julkaiseminen

Omavalvontasuunnitelmat ovat yksiköiden toiminnan luonteeseen soveltuvalla tavalla asiakkaiden / potilaiden, omaisten ja omavalvonnasta kiinnostuneiden saatavilla ja ne julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat julkaistaan Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ([Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://www.pirha.fi)).

Omavalvontasuunnitelma on julkinen. Kopio omavalvontasuunnitelmasta löytyy kummaltakin osastolta ja se tulee luettavaksi myös verkossa.

3 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Asiakas- ja potilasturvallisuuden johtaminen perustuu oikeaan ja reaaliaikaiseen tilannekuvaan. Johtajien ja esihenkilöiden tulee tietää, mitä heidän vastuullaan olevassa

toiminnassa tapahtuu, mitkä ovat keskeiset ongelmat ja mitkä ovat toimintaa uhkaavat keskeiset riskit.

Keskeisiä tiedon lähteitä ovat asiakkaiden ja potilaiden antama palaute, työntekijöiden tekemät asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitukset, muistutukset, kantelut, sekä Potilasvakuutuskeskukselle tehtyt potilasvahinkoilmoitukset. Johtamisessa noudatetaan vastuun ja oikeudenmukaisuuden kulttuurin periaatteita.

3.1 Palvelujen laadulliset edellytykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen on oltava laadukkaita, asiakas- ja potilaskeskeisiä, turvallisia ja asianmukaisesti toteutettuja. Osaava ja palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen lastensuojelun sijaishuolto toteutetaan määrällisesti riittävin henkilöstöresurssein. Henkilöstökokonaisuuden hallinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että laaja moniammatillisuus toteutuu myös Leinolan perhetukikeskuksen osastojen sisällä. Henkilökunnassa on sekä sosiaali- että terveydenhuollon ammattilaisia sekä muuta henkilökuntaa, joiden katsotaan soveltuvasti täydentävän työryhmän kokonaisuutta.

Kaikessa toiminnassa huomioidaan sekä yksittäisen lapsen etu että laitoksen asiakaslasten yleinen etu. Lasten hyvinvointia seurataan 3X10D Lastensuojelu -mittarilla, joka on kehitetty ensisijaisesti lastensuojelun sijais- ja jälkihuollossa olevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden seuraamiseen ja arviointiin.

Leinolan perhetukikeskuksen johtaja Raino Ketola, sekä vastaavat ohjaajat Jaana Alvari ja Juuso Korhonen käsittelevät säännöllisesti palvelun laatuun liittyviä havaintoja sekä keskinäisessä esihenkilötiimissä, koko talon yhteisissä kokouksissa että osastokohtaisissa osastokokouksissa. Mahdollisiin epäkohtiin, puutteisiin ja kehittämiskohtiin kiinnitetään jatkuvasti huomiota. Asiakkailta ja työntekijöiltä on

mahdollisuus antaa palvelusta palautetta sekä suoraan osastojen hoito- ja kasvatushenkilöstölle, vastaaville ohjaajille, johtajalle tai sijaishuollon vastuualueen johtajalle sekä sähköisesti nimellä tai anonyyminä.

Tämän omavalvontasuunnitelman liitteeksi on päivitetty molempien osastojen omat lastensuojelulain 61 b § mukainen hyvää kohtelua koskevat suunnitelmat kevään 2025 aikana. Hyvää kohtelua koskevat suunnitelmat sisältävät tiedot:

- toimenpiteistä lasten ikätasoisien itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi
- hyvästä hoidosta, kasvatuksesta sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellisesta valvonnasta ja huolenpidosta, joiden avulla sijaishuolto toteutetaan ensisijaisesti ilman lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä
- siitä, miten kyseiset rajoitukset toteutetaan ja missä tilanteissa niitä voidaan käyttää;
- siitä, miten rajoitusten käytön yhteydessä huolehditaan kaikkien yksikössä olevien lasten turvallisuudesta;
- siitä, miten palvelujen tai hoidon toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden ja muiden toimintayksikössä työskentelevien tai oleskelevien turvallisuudesta huolehditaan rajoitusten käytön yhteydessä ja muissa tilanteissa, joissa heihin saattaa kohdistua väkivallan uhkaa
- yleisistä toimintatavoista rajoitusten käytön jälkeen
- siitä, kuinka lapsille kerrotaan heidän muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuuksistaan.

Perhetukikeskusten toiminnassa noudatetaan toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, valvontaviranomaisten ohjeistuksia, YK:n lapsen oikeuksien sopimusta sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen lastensuojelun ympärivuorokautisen laitoshoidon hankinnan palvelukuvauksen ehdottomia laatuvaatimuksia, jotka koskevat mm. henkilökuntaa, toimintayksikön erityisasiantuntemusta sekä sijoitetun lapsen hoitoa toimintayksikössä.

Perhetukikeskusten toiminnassa noudatetaan lisäksi Sosiaali- ja terveysministeriön antamia Lastensuojelun laatusuosituksen laatukriteereitä, jotka perustuvat perus- ja ihmisoikeussäännöksiin, lastensuojelutoimintaa koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön

sekä tutkimustietoon perustuviin suosituksiin. Lastensuojelun laatukriteerit: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161862>.

Palvelun tarjoamista ohjaavat keskeiset säädökset:

- Suomen perustuslaki (731/1999)
- Hallintolaki (434/2003)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023)
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023)
- EU:n tietosuoja-asetus (679/2016)
- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Työterveyshuoltolaki (1383/2001)

3.2 Vastuu palvelujen laadusta

Leinolan perhetukikeskuksen vastuuhenkilönä toimii perhetukikeskuksen johtaja. Johtaja vastaa myös yksikön omavalvonnasta. Johtaja seuraa asiakastyötä ja puuttuu mahdollisiin epäkohtiin. Johtajan vastuulla on annettujen resurssien pohjalta varmistaa mahdollisimman tasa-arvoiset ja asiakasta kunnioittavat toimintatavat, jotka edistävät asiakaslasten hyvinvointia ja sijoituksen tarkoitusta. Johtaja seuraa asiakastyön toteutumista ja yhdessä työryhmien vastaavien ohjaajien kanssa ohjaa työtä tasa-arvoiseen, turvalliseen ja kuntouttavaan toimintaan tähdäten.

Perhetukikeskusten kokonaisuuden hallinnasta ja perhetukikeskusten yhteisistä linjauksista sekä kehittämisen suunnasta vastaa Lastensuojelun sijaishuollon palvelujohtaja. Toiminnan johtamisessa tukena on palvelujohtajan johdolla sijaishuollon johtamistiimi. Johtamistiimi koostuu kuuden perhetukikeskuksen ja yhden perheryhmäkodin johtajista, lastensuojelun sijaishuollon palvelupäälliköstä sekä asiakasohjauksen johtavasta sosiaalityöntekijästä ja kiireellisen palveluohjauksen vastaavasta ohjaajasta sekä sihteerinä toimivasta sijaishuollon vastuualueen toimistosihteeristä. Johtamistiimi tuottaa asiantuntemusta, joka tukee laadukkaan ja turvallisen hoidon ja huolenpidon sekä palvelujen kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintatapojen kehittämistä.

Hallinnollisesti *perhetukikeskukset* vastuuyksiköstä vastaa palvelupäällikkö Heli Fogelman.

Perhetukikeskuksien toiminnasta vastaavat myös palvelujohtaja Hanna Harju-Virtanen ja palvelupäällikkö Heli Fogelman, jotka eivät kuulu perhetukikeskusten hoito- ja kasvatushenkilöstöön. Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön ja SOTE-toimintasäännön mukaisesti palvelupäällikkö vastaa mm. tuloista ja menoista, hankinnoista, henkilöstön ottamisesta ja palvelussuhteen päättämisestä, henkilöstön harkinnanvaraisista poissaoloista ja muistutuksiin vastaamisesta. Palvelupäällikkö vastaa perhetukikeskukset-palvelukokonaisuuden (sisältäen lastensuojelun sijaishuollon osastopalveluja tarjoavat perhetukikeskukset ja perhetukikeskusten keittiö- ja laitoshuollon palvelut) toiminnan johtamisesta (palveluiden taloudellinen ja laadukas järjestäminen sekä toiminnan organisointi). Palvelupäällikkö vastaa myös suorassa alaisuudessa olevan henkilöstön (perhetukikeskusten johtajat, ruokapalveluesihenkilö) henkilöstöjohtamisesta sekä perhetukikeskukset-palveluyksikön henkilöstöressurssien johtamisesta. Palvelupäällikkö vastaa perhetukikeskukset-palvelukokonaisuuden talouden johtamisesta (seuranta ja suunnittelu) sekä toiminnan kehittämisestä, yhtenäistämisestä ja yksiköiden kehittämistoiminnan suuntaamisesta.

Palvelujohtaja vastaa palvelulinjansa oman ja ostopalvelutuotannon järjestämisestä, palvelulinjan johtamisesta, toiminnasta, toimintojen kehittämistä, taloudesta ja

tuloksellisuudesta. Palvelujohtaja vastaa osaltaan hyvinvointialuetasoisesta palvelujen yhteensovittamisesta, yhdenmukaisuudesta, yhdenvertaisuudesta ja linjarajat ylittävän integraation mahdollistamisesta sekä toimii toimialuejohtajien ja välittömien alaistensa esihenkilönä.

Lapsen edun mukaisen sijaishuoltoapaikan etsinnästä vastaa Lastensuojelun sijaishuollon asiakasohjauksen työntekijät. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa sijaishuoltoapaikan valinnasta ja päättää, mihin lapsi sijoitetaan.

Valvontaviranomaisten mahdollisesti antama ohjaus ja päätökset huomioidaan omavalvonnassa kehittämällä ja päivittämällä omavalvontasuunnitelmaa sekä yksikön käytäntöjä ja käytänteitä.

Leinolan perhetukikeskuksessa noudatetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen laatimia lastensuojelun sijaishuollon laatuksiteereitä niiltä osin, kuin perhetukikeskuksen toiminnalla on mahdollisuus vaikuttaa.

Linkki: [Sijaishuollon laatuksiteerit kokonaisuudessaan THL:n Lastensuojelun laatusuosituksen liitteenä.](#)

3.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

Asiakkaille, potilaille ja läheisille viestitään selkeästi ja sujuvasti turvallisen hoidon, hoivan ja palvelun kannalta tärkeät yhteiset asiat. Asiakkaat, potilaat sekä heidän läheisensä kohdataan inhimillisesti, ammattimaisesti ja luotettavasti.

Asiakasta ja potilasta kuullaan ja hän saa oikeanlaisen palvelun, hoidon tai hoivan oikeaan aikaan. Asiakas ja potilas saa tarvittavat ohjeet palvelun, hoidon ja hoivan turvallisen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Asiakkaan oman äänen kuuluville saattaminen on yksi lastensuojelun sijaishuollon kantavista periaatteista. Henkilökohtaisessa kohtaamisessa mahdollistetaan palautteen

antaminen. Lapsilla on säännöllisesti suunnitelmallista omaohjaaja-aikaa. Jokaisella lapsella on myös mahdollisuus keskustella osaston vastaavan ohjaajan tai perhetukikeskuksen johtajan kanssa. Lisäksi osastoilla on esillä linkki verkossa täytettävään palautteeseen, jonka voi antaa myös nimettömänä. Samoin sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot ovat esillä kummallakin osastolla.

Kummallakin osastolla on viikoittain nuorten kokous, jossa heillä on mahdollisuus saada mielipiteensä esiin ja vaikuttaa seuraavan viikon ohjelmaan sekä toimintaan laajemmin. Nuorten kokouksissa myös käsitellään muita osaston arkea koskettavia ajankohtaisia asioita.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma on toteuttamissuunnitelma, johon kirjataan ne arkipäivän tavoitteet ja palvelun toteuttamisen yksityiskohdat, joiden avulla lapsen tarpeisiin vastataan ja turvataan lapsen hyvä kohtelu sijoituksen aikana. Hoito- ja kasvatussuunnitelma laaditaan pääsääntöisesti yhdessä lapsen ja hänen huoltajiensa kanssa asiakassuunnitelmassa sovittujen tavoitteiden pohjalta. Hoito- ja kasvatussuunnitelma toimitetaan tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Lapsen asioissa on Leinolan perhetukikeskuksessa noin kuuden tai seitsemän viikon välein ns. hoitotiimi, jossa on mukana lapsi, huoltaja(t), vastaava ohjaaja, ainakin yksi lapsen omaohjaajista ja perheohjaaja. Tässä tiimissä on mahdollista syventyä asiakkaan hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimiseen ja päivittämiseen. Asianosaiset voivat myös aktiivisesti hoito- ja kasvatussuunnitelman sisältöön tässä yhteydessä vaikuttaa.

Lapsella on aina oikeus olla yhteydessä asioistaan vastaavaan sosiaalityöntekijään. Jokaisen lapsen kohdalla koostetaan kuukausittain tilannekatsaus lapselle itselleen ja lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lapsella on mahdollisuus esittää mielipiteensä ja näkökulmansa koosteessa ja muutenkin välittää ajatuksia tiedoksi sosiaalityöntekijälle.

Aina ennen asiakassuunnitelmanneuvottelua lapsi täyttää 3X10D Lastensuojelu -lomakkeen, jolla kartoitetaan hänen omaa näkemystään hyvinvointinsa osa-alueista sekä kokemustaan saamastaan tuesta ja vaikuttamismahdollisuuksistaan.

Asiakassuunnitelmanneuvottelua on lapsella noin puolen vuoden välein.

Mikäli lapset tai heidän läheisensä tuovat esille epäasiallista kohtelua tai lapsen mielipiteen kuulematta jättämistä, tätä käsitellään tilanteen vaatimalla tavalla joko talon sisäisissä kokouksissa tai yhteisesti esimerkiksi lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Perhetukikeskuksen johtaja on velvollinen myös tuomaan esille epäkohdat lastensuojelun sijaishuollon johtamistiimissä. Sijaishuollon johtamistiimissä asiakaspalautteet käsitellään kootusti kolme kertaa vuodessa.

Lastensuojelulain mukaiset rajoitustoimenpiteet

Perhetukikeskuksessa voidaan käyttää seuraavia lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä: yhteydenpidon rajoitus (LSL 62 §), aineiden ja esineiden haltuunotto (LSL 65 §), henkilöntarkastus (LSL 66 §), henkilönkatsastus (LSL 66 a §), omaisuuden ja tilojen tarkastaminen sekä lähetysten tarkastaminen luottamuksellista kirjettä tai viestiä lukematta (LSL 67 §), kiinnipitäminen (LSL 68 §), liikkumisvapauden rajoittaminen (LSL 69 §), luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LSL 69 a §) ja eristäminen (LSL 70 §).

Potilas- ja sosiaaliasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot:

Potilasasiavastaava on potilaiden apuna, kun he kaipaavat neuvoja tai tietoa oikeuksistaan potilaana. Vastaavasti sosiaaliasiavastaava tarjoaa sosiaalipalvelujen asiakkaille neuvoja ja tietoja. Jos potilas tai asiakas tai hänen läheisensä on tyytymätön hoidon tai palvelujen laatuun tai kohteluun, asiaa voi selvittää yhdessä potilasasiavastaavan tai sosiaaliasiavastaavan kanssa. Molemmat tehtävät ovat neuvoa-antavia. Potilas- tai sosiaaliasiavastaava ei voi muuttaa päätöksiä eikä toimi oikeusavustajana. Palvelut ovat maksuttomia.

Potilasasiavastaava:

Ma–to klo 9–11, p. 040 190 9346

Suomi.fi-palvelussa: Valitse viestit -palvelussa vastaanottajaksi valitaan Pirkanmaan hyvinvointialueen potilasasiavastaava

Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

Potilasasiavastaava@pirha.fi

Sosiaaliasiavastaava:

Ma–to klo 9–11, p. 040 504 5249

Suomi.fi-palvelussa: Valitse viestit -palvelussa vastaanottajaksi valitaan Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaava

Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

Sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

Lisätietoja: [Potilasasiavastaava - pirha.fi](mailto:Potilasasiavastaava@pirha.fi)

Lisätietoja: [Sosiaaliasiavastaava - pirha.fi](mailto:Sosiaaliasiavastaava@pirha.fi)

3.4 Muistutusten ja kanteluiden käsittely

Palveluun tai kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla / potilaalla on oikeus tehdä muistutus. Muistutusmenettelyä harkitsevan kannattaa kuitenkin ensin yrittää selvittää asia keskustelemalla asianomaisessa toimintayksikössä. Muistutuksen voi tehdä asiakkaan / potilaan lisäksi hänen omaisensa, muu läheinen tai laillinen edustaja. Muun kuin asianomaisen tehdyn muistutuksen kohdalla on pääsääntöisesti selvitettävä, antaako asiakas / potilas hyväksyntänsä muistutukseen vastaamiseen.

Toimintayksikön pitää tiedottaa asiakkaille oikeudesta tehdä muistutus ja järjestää muistutuksen tekeminen mahdollisimman vaivattomaksi. Muistutus tulisi tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti. Muistutukseen tulee antaa kirjallinen ja perusteltu vastaus tiedonsaantioikeus huomioiden kohtuullisessa ajassa, yleensä yhdessä kuukaudessa. Laajempaa selvittelyä tai useampaa palvelulinjaa koskevissa muistutuksissa vastaus voidaan antaa

kahden kuukauden kuluessa. Vastaus lähetetään asiakkaalle / potilaalle, jota muistutus koskee, jollei ole erityistä syytä muutoin toimia.

Muistutuksen tekeminen ei estä asiakasta / potilasta tekemästä kantelua valvovalle viranomaiselle.

Lisätietoja: [Oletko tyytymätön saamaasi palveluun? - pirha.fi](https://www.pirha.fi)

Lisätietoja: [Muistutus tai kantelu sosiaali- tai terveydenhuollosta - Lupa- ja valvontavirasto](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Hallinnolliset asiakirjaprosessit](#)

Muistutukset

Leinolan perhetukikeskus kertoo jokaiselle asiakkaalleen, että palveluun tai kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus. Muistutus pitää tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti. Muistutus toimitetaan Leinolan perhetukikeskuksen johtajalle Pirhan kirjaamon kautta. Muistutuksen voi tehdä asiakkaan lisäksi hänen omaisensa, muu läheinen tai laillinen edustaja. Muun kuin asianomaisen tehdyn muistutuksen kohdalla on pääsääntöisesti selvitettävä, antaako asiakas hyväksyntänsä muistutukseen vastaamiseen.

Leinolan perhetukikeskusta koskevat muistutukset ja kantelut ohjautuvat perhetukikeskuksen johtajalle kirjaamon kautta. Muistutusten ja kanteluiden käsittelyssä ja vastuuttamisessa noudatetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen yleisiä periaatteita. Perhetukikeskuksen johtaja huolehtii, että muistutus käsitellään asianmukaisesti ja ilman viivytyksiä. Muistutus kirjataan saapuneeksi asianhallintajärjestelmään ja asiaa aletaan selvittää. Muistutukseen tulee antaa kirjallinen ja perusteltu vastaus tiedonsaantioikeus huomioiden kohtuullisessa ajassa, yleensä yhdessä kuukaudessa.

Laajempaa selvittelyä tai useampaa palvelulinjaa koskevissa muistutuksissa vastaus voidaan antaa enintään kahden kuukauden kuluessa. Vastaus lähetetään asiakkaalle, jota muistutus koskee, jollei ole erityistä syytä muutoin toimia. Palvelulinjajohtaja (Titta Peltari) vastaa, jos muistutus koskee useampaa vastuualueetta. Vastuualuejohtaja

vastaa oman vastualueensa osalta. Leinolan perhetukikeskuksen osalta muistutuksiin vastaa yhdessä perhetukikeskuksen johtaja, palvelupäällikkö ja vastuualuejohtaja. Yksikön johtaja valmistelee omaa yksikköään koskevan vastauksen ja lähettää asiakirjat vastuuyksikön tai vastuualueen johtajalle, joka vastaa kokonaisuutta koskien.

Jos muistutuksen käsittelyn aikana havaitaan, että toimintayksikön tai ammattihenkilön toiminnassa on asiakasturvallisuutta vaarantavia seikkoja tai toimintakäytäntöjä, pitää asiaan puuttua heti omavalvonnan keinoin ja korjata toimintaa tarvittavilta osin.

Kantelut

Hyvinvointialueen vastaava sosiaalihuollon johtaja vastaa kanteluihin, jotka koskevat useampaa palvelulinjaa sekä sellaisiin kanteluihin, joissa edellytetään vastaavan sosiaalihuollon johtajan lausuntoa, vaikka kantelu koskisi sisällöllisesti yhtä palvelulinjaa.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden palvelulinjan osalta sosiaalihuoltoa koskeviin kanteluihin vastaavat palvelulinjajohtaja ja vastuualuejohtajat.

Leinolan perhetukikeskuksen osalta yksikön johtaja valmistelee omaa yksikköään koskevan vastauksen ja lähettää asiakirjat vastuualuejohtajalle vastattavaksi tai eteenpäin välitettäväksi.

Kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle

Oikeusasiamies on oikeuskanslerin ohella ylin laillisuusvalvoja. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä oikeusasiamieheen, jos kokee, että on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti esimerkiksi lastensuojelussa. Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun kirjallisesti joko vapaamuotoisesti tai käyttämällä oikeusasiamiehen kotisivuilta löytyviä kantelulomakkeita. Oikeusasiamies tutkii tapauksen, jos hän epäilee, että viranomainen on toiminut väärin tai vastoin lakia. Kun asia on tutkittu, kantelun tehnyt

asiakas saa kirjallisen päätöksen, joka lähetetään asiakkaalle, ja sille, jonka toimintaa asiakas arvosteli. Kaikki asiat pyritään ratkaisemaan alle vuodessa.

Eduskunnan oikeusasiamies, puh: 09 4321, oikeusasiamies@eduskunta.fi

Oikeusasiamiehen internet-sivuilla on lasten ja nuorten sivut-osio: [Oikeusasiamies valvoo lasten oikeuksia](#)

3.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Pirkanmaan hyvinvointialueella vahvistetaan asiakaslähtöisyyttä ja osallistumista erilaisin toimenpitein. Käytössä on useita palautteen keräämisen tapoja.

Lisätietoja: [Osallistu ja vaikuta - pirha.fi](#)

Suorat palautteet käsitellään viimeistään 12 vuorokauden kuluttua niiden saapumisesta. Mikäli asiakas on jättänyt yhteystietonsa, asiakkaalle vastataan. Saatua asiakaskokemustietoa hyödynnetään käytännössä ja osana kaikkea päätöksentekoa sekä kehittämistä.

Leinolan perhetukikeskuksen asiakkailla ja läheisillä on mahdollisuus antaa palautetta hyvinvointialueen yleisen palautekanavan kautta [Pirkanmaan hyvinvointialueen asiakaspalaute](#).

Lisäksi osaston lapset voivat antaa palautetta oman palautelomakkeen kautta, johon löytyy linkki kummankin osaston ilmoitustaululta. Yhteistyökumppaneilta ja esimerkiksi kunkin lapsen asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä kerätään palautetta omalla lomakkeellaan prosessin päätyttyä.

Palautetta otetaan vastaan myös muilla kuin sähköisillä kanavilla. Lasten ja heidän huoltajiensa on mahdollista lähettää palautetta myös esim. kirjeellä tai antaa sitä suullisesti. Palaute välitetään aina perhetukikeskuksen johtajalle.

Palautetta käsitellään Leinolan perhetukikeskuksen yhteisissä kokouksissa ja sijaishuollon johtamistiimissä. Palaute huomioidaan kehittämisessä ja asiakastyössä.

3.6 Henkilöstö

Leinolan perhetukikeskuksen toimintaa johtaa perhetukikeskuksen johtaja, jonka alaisuudessa toimii kaksi 7-paikkaista osastoa (asuiyksikköä). Kummallakin osastolla työskentelee vastaava ohjaaja, perheohjaaja ja osaston hoito- ja kasvatushenkilöstöä. Vakituisen henkilöstö koostuu ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista. Pääosalla koulutus on sosionomi (amk) tai sairaanhoitaja (amk). Koulutuksena voi olla myös esimerkiksi yhteisöpedagogi (amk). Kokonaisvahvuudessa huolehditaan, että henkilöstössä on riittävästi lain sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015) mukaisia ammattihenkilöitä, jotka löytyvät Valviran ylläpitämästä keskusrekisteristä.

Ammattioikeus tarkistetaan ennen työsuhteen aloittamista. Sijaisina voi toimia edellä kuvan koulutuksen omaavien lisäksi myös muita soveltuvan tutkinnon suorittaneita ammattilaisia, kuten lähihoitajia.

Kaikki työntekijät ovat työsuhteessa suoraan Pirkanmaan hyvinvointialueeseen.

Työntekijöiltä edellytetään hygieniapassia, tietosuoja- ja tietoturvan peruskoulutusta sekä lääkehoitoon osallistuvilta lääkehoitokoulutusta. Lisäksi työntekijöiden tulee esittää rikosrekisteri lasten kanssa toimimiseen.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhteinen koulutussuunnitelma on valmisteilla.

Yksikössä on työntekijöiden työn tueksi jatkuva työnohjaus joitakin kertoja vuodessa.

Tarvittaessa on mahdollista myös tilannekohtainen yksilö- tai ryhmätyönohjaus.

Organisaation sisäisiin koulutuksiin kannustetaan osallistumaan. Välttämättömät koulutukset (kuten lääkehoito, ensiapu ja MAPA) järjestetään toistuvasti, jotta voidaan huolehtia, että tarvittavat luvat ja osaaminen ovat kunnossa. Samoin mm.

lakikoulutuksia järjestetään säännöllisesti.

Rekrytoiva esihenkilö yhdessä rekryointipalveluiden kanssa tarkistaa työntekijöiden ammattioikeuden, koulutuksen ja kokemuksen ennen työsuhteen solmimista.

Esihenkilöt yhdessä huolehtivat siitä, että yksikön henkilöstö osallistuu Pirkanmaan hyvinvointialueen pakollisiin koulutuksiin, joiden avulla ylläpidetään ja kehitetään työssä tarvittavaa osaamista. Pakollisia ammattitaitoa ylläpitäviä koulutuksia ovat tietosuoja- ja tietoturvan peruskoulutus, sosiaalihuollon kirjaaminen, sosiaalihuollon asiakastietovarannon toimintatavat -koulutus, vaaratapahtuman ja epäkohdan ilmoittaminen -verkkokurssi, MAPA-koulutus, elvytys- ja ensiapuosaaminen, sekä lääkehoidonosaamisen verkkokoulutus (LOVe) ja alkusammutuskoulutus.

Esihenkilö vastaavat henkilöstön riittävästä, asianmukaisesta ja ajantasaisesta ammattitaidosta huolehditaan siten, että henkilöstöä koulutetaan koulutustarpeiden mukaisesti. Työntekijät voivat esittää koulutustoiveita esihenkilöille esimerkiksi kehityskeskusteluissa. Lisäksi esihenkilöt tiedottavat tulevista ja valtakunnallisista koulutuksista työntekijöille. Pirkanmaan hyvinvointialueen intrasta löytyy myös tulevia koulutuksia. Maksullisiin koulutuksiin osallistumisesta päättää yksikön johtaja, huomioiden koko yksikön osaamistarpeet sekä koulutuksiin varattu budjetti.

Yksikön henkilökunnan vastuulla on asiakasturvallisuuteen liittyvän kulttuurin rakentaminen ja siihen liittyvien yhteisesti sovittujen toimintatapojen noudattaminen asiakastyössä. Lisäksi jokaisella on velvollisuus kehittää omaa työtään ja pitää ammattitaitoaan yllä.

Ammattioikeuden tarkistaminen

Työ-, pätevyys- ja tutkintotodistukset toimitetaan työnantajalle, esihenkilölle, pätevyys- ja tutkintotodistukset, joiden perustella hänet on valittu tehtävään tai virkaan.

Lähiesihenkilö varmistaa todistusten oikeellisuuden sekä työntekijän pätevyyden työhön ja tarvittaessa tarkistaa työntekijän oikeudet JulkiTerhikistä / JulkiSuosikista.

Myös tarvittavat lisävaatimukset (esim. hygieniapassi) ja soveltuvuuteen liittyvät lausunnot toimitetaan lähiesihenkilölle.

Rikostaustaote

Rikostaustaotteella tarkoitetaan rikosrekisteriotetta, joka on tarkoitettu esitettäväksi työnantajalle, viranomaiselle, oppilaitokselle tai vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle Suomessa, kun henkilö ryhtyy toimimaan alaikäisten lasten (rikosrekisterilaki 6 §:n 2 mom.), ikäihmisten tai vammaisten henkilöiden (rikosrekisterilaki 6 §:n 4 mom.) kanssa.

Lisätietoja henkilöstölle: [Rekrytoinnin suunnittelussa huomioitavaa](#)

Rikostaustaotetta edellytetään.

Perehdytys

Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajan perehdyttämään työntekijän työhön ja työolosuhteisiin sekä työvälineiden oikeaan käyttöön ja turvallisiin työtapoihin.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on laadittu yhtenäinen perehdytysprosessi ja perehdytyksen toimintamallit. Perehdytyksen tukena on myös sähköinen Intro-perehdytysjärjestelmä.

Lisätietoja henkilöstölle: [Perehdytys](#)

Leinolan perhetukikeskuksen perehdytysmateriaali on saatavilla yksikön omassa Teams-työtilassa. Jokainen aloittava työntekijä on velvollinen tutustumaan perehdytysmateriaaliin. Uusille työntekijöille valitaan perehdytysvastuussa olevat työntekijät.

Uusi perehdytysjärjestelmä Intro otetaan käyttöön Leinolan perhetukikeskuksessa vuosien 2025–2026 aikana.

3.7 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Lastensuojeluyksiköissä on lain mukaan korkeintaan seitsemän lasta ja määrätty henkilöstömitoitus on 1:1. Lastensuojelulaitosten kilpailutuksissa Suomessa useimmiten henkilöstövaatimukseksi erityistason yksikölle on asetettu 1,3. Leinolan perhetukikeskuksen henkilöstövahvuudessa on johtajan lisäksi hoito- ja kasvatushenkilöstössä 22 henkilötyövuotta. Nämä jakaantuvat siten, että kummallakin osastolla on vastaava ohjaaja, perheohjaaja ja 9 muuta hoito- ja kasvatustyötä tekevää henkilöä. Kummallakin osastolla suhdeluku osaston seitsemään asiakaspaikkaan on 11/7 eli n. 1,57. Suhdeluvut sisältävät vastaavan ohjaajan ja perheohjaajan. Tämä täyttää lain, määräysten ja ohjeiden mukaisen henkilöstömäärän.

Vakituisen henkilöstön poissaoloihin palkataan pääsääntöisesti sijainen. Pyrkimyksenä on, että sijaisina käytettäisiin toistuvasti samoja henkilöitä, jotta asiakaslasten ympärillä vaihtuvien ammattilaisten määrä ei nousisi kohtuuttoman suureksi. Ensisijaisesti sijaisvuoroihin käytetään sijaishuollon omaa vakituista varahenkilöresurssia. Tarvittaessa sijaisten saatavuuden ollessa heikkoa, muiden perhetukikeskusten henkilöstö auttaa resurssivajeen väliaikaisessa paikkaamisessa ja tarvittaessa voidaan käyttää myös henkilöstövuokrausta.

Työvuorovahvuudessa asuinyksiköissä on aamuisin yleensä 2 ja iltaisin 3 työntekijää (luku ei sisällä vastaavaa ohjaajaa eikä perheohjaajaa).

Perhetukikeskuksen johtaja ylläpitää seurantaan henkilökunnan vahvuudesta.

Lastensuojelun sijaishuollon vastuualueella on otettu käyttöön syksyn 2025 aikana yhteinen vakituinen varahenkilöjärjestelmä, joka palvelee osittain kaikkia perhetukikeskuksia. Järjestelmässä työskentelee vakituisesti seitsemän työntekijää

(yhteensä 6 henkilötyövuotta). Vakituisten varahenkilöiden avulla pyritään ensisijaisesti vahvistamaan yksikön osaamista erityistilanteissa, joissa tarvitaan ylimääräistä lisätyövoimaa ja toissijaisesti turvaamaan henkilöstön saatavuutta lyhytaikaisiin poissaoloihin liittyen. Varahenkilöresurssi painottuu ilta- ja yövuoroihin ja varahenkilöillä on valmius siirtyä kesken työvuoron sinne, missä tarvetta on eniten.

3.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden. Yhteisissä palveluissa, tai jos potilas muutoin tarvitsee sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon palveluja, on sovellettava niitä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon säännöksiä, jotka parhaiten tarjoavat potilaan tuen tarpeita vastaavat palvelut ja lääketieteellisen hoidon.

Lisätietoja henkilöstölle: [Monialainen yhteistyö](#)

Leinolan perhetukikeskuksen asiakkuuden alkaessa järjestetään lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän toimesta asiakassuunnitelman neuvottelu, jossa käydään läpi kaikki lapsen palvelu- ja tukitahot. Lapsen asuessa perhetukikeskuksessa, pääosin omaohjaajat ja vastaava ohjaaja ylläpitävät kontaktia näihin palveluihin. Mikäli lapsen asuessa Leinolan perhetukikeskuksessa syntyy tarve johonkin uuteen palveluun, tähän palveluun ollaan yhteydessä ja pyritään aloittamaan ko. palvelu yhteisesti neuvotellen.

Sosiaalihuoltolain 41 §:n mukaan palvelutarpeen arvioimiseksi, päätösten tekemiseksi ja sosiaalihuollon toteuttamiseksi toimenpiteestä vastaavan sosiaalihuollon viranomaisen on huolehdittava siitä, että käytettävissä on henkilön yksilöllisiin tarpeisiin nähden riittävästi asiantuntemusta ja osaamista. Lapsen terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia pyritään ylläpitämään kaikilla osa-alueilla. Tätä tavoitellaan yhteistyöllä verkoston kanssa. Verkostoa voi olla esim. terveydenhuoltopalvelut, psykiatria, suun terveydenhuolto, koulu/opiskelu, mahdolliset tukihenkilöt ja muut kontaktit sekä läheisverkosto.

Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on tiedonsaantioikeus eri palveluista koskien asiakaslapsen asiaa. Tarvittaessa sosiaalityöntekijältä pyydetään näitä tietoja niiltä osin kuin se on lapsen sijaishuollon toteuttamisen kannalta olennaista. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa toteutetaan avoimesti myös lapsen vanhempiin ja/tai huoltajiin nähden.

3.9 Toimitilat, välineet ja lääkinnälliset laitteet

Toimitilat ja välineet

Leinolan perhetukikeskuksen kiinteistö on eQ Yhteiskuntakiinteistöjen omistuksessa ja Newsec hallinnoi kiinteistöä tämän edustajana. Pirkanmaan hyvinvointialue on kiinteistön vuokralainen. Kiinteistö on suunniteltu ja hyväksytty sijaishuoltoyksiköksi. Vastuu kiinteistöstä jakautuu tapauskohtaisesti omistajan edustajan ja vuokralaisen välillä. Noin kaksi kertaa vuodessa järjestetään vuokralaisen ja omistajan edustajan yhteisiä tapaamisia ajankohtaisen, yhteisen tilannekuvan ylläpitämiseksi. Kiinteistön huollosta laaditaan myös 5-vuotissuunnitelma. Perhetukikeskuksen pelastus-, turvallisuus-, palo- ja poistumisturvallisuussuunnitelmat pidetään yhteistyössä ajan tasalla. Kiinteistöä ylläpidetään jatkuvasti ja poikkeamiin puututaan. Sisustuksessa ja kalustuksessa huomioidaan erityinen paloturvallisuus ja ulkoalueilla toiminnan turvallisuus ja mm. ulkuvälineiden soveltuvuus.

Lääkinnälliset laitteet

Leinolan perhetukikeskuksessa on lääkinnällisiä laitteita vain vähän. Tällaisia ovat fysioakustinen tuoli, alkometri, verenpainemittari, haavanhoitotarvikkeet ja yksi hoitosänky. Lisäksi asiakkaat täyttävät säännöllisesti 3X10D Lastensuojelu -kyselyn, joka on hyväksytty lääkinnälliseksi laitteeksi. Kaikki lääkinnälliset laitteet ovat hyväksytyjä ja niiden toimivuus ja turvallisuus tarkistetaan vuosittain ja mittausvälineet kalibroidaan vuosittain. Osastojen lääkehoidosta vastaavat sairaanhoitajat huolehtivat lääkinnällisten laitteiden ylläpidosta.

Kaikkien laitteiden ja tarvikkeiden hankinta hoidetaan pääosin keskitetysti ja tilauksen tekee ja toimeenpanee Tuomi Logistiikka Pirhan yksikön tekemän hankintaesityksen perusteella. Lääkinnälliset laitteet ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen rekisterissä.

Lisätietoja: [Laki lääkinnällisistä laitteista \(719/2021\) - Finlex.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Lääkintäteknikka](#)

Säteilyn käytön turvallisuus

Ei koske yksikköä/vastuualuetta

Lisätietoja henkilöstölle: [Säteilyturvallisuus](#)

Viimeisimmät tehdyt tarkastukset ja selvitykset

Pelastussuunnitelma päivitetty 20.4.2023

Palotarkastus 19.1.2024

Havaitut puutteet ja tehdyt toimenpiteet

- Lisätty kiinteistön rajalle ja piha-alueelle tieto kameravalvonnasta
- Joitakin sähkökytkentöjä uusittu
- Pikapalopostien toiminta on testattu ja koeponnistettu

Työpaikkaselvitys 29.4.2025

Havaitut puutteet ja tehdyt toimenpiteet

- Työtilojen säännöllinen, vakioitu lämpötilanseuranta aloitettu
- Väkivallan uhkaan liittyviä suosituksia päivitetty

Poistumisturvallisuusselvitys vuonna 2023

Terveysturvallisuustarkastus 2.12.2021

Havaitut puutteet ja tehdyt toimenpiteet

- Suihkutilojen laattojen kunto ollut tarkastuksella huono. Puhdistuksia ja joitakin uusimisia tehty
- Osaston 1 sisäänkäynnin ulko-oven alareunassa ollut rako tiivistetty
- Radon-mittauksia edellytetty. Mittaukset luvattu hoitaa 3.5.2022 mennessä. Tulokset eivät tiedossa.

3.10 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Tietojärjestelmät

Uusille tietojärjestelmille ja sovelluksille tehdään tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta tietoturva-arviointi aina ennen käyttöönottoa. Tietoturva-arviointi tehdään myös järjestelmän muuttuessa oleellisesti. Tietoturva-arviointi sisältää myös tietojärjestelmän käyttöön liittyvän riskiarvion. Tietojärjestelmille tehdään riskiarviointi kolmen vuoden välein tai kun järjestelmä oleellisesti muuttuu.

Leinolan perhetukikeskuksessa olevat tietojärjestelmät ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen hankkimia ja valvomia. Tetris ja Tekari huolehtivat tietoturva-arvioiden käsittelystä ja muutosten päivittämisestä.

Tietosuoja ja tietoturva

Tietosuoja ja tietoturva ovat osa hyvinvointialueen päivittäistä toimintaa ja jokainen henkilöstön jäsen on vastuussa omalta osaltaan näiden toteutumisesta.

Hyvinvointialueen tietosuoja- ja tietoturvapoliittikan mukaan johdolla on kokonaisvastuu tietosuoja- ja tietoturvatyön johtamisesta, rekisterinpidosta sekä resursoinnista.

Jokainen uusi työntekijä käy pakolliset tietosuoja- ja tietoturvaosiot läpi osana perehdytystään, ja koko henkilöstön on läpäistävä pakollinen peruskoulutus kahden vuoden välein.

Jokaisella työntekijällä on henkilökohtainen tunnus tietokoneelle ja asiakastietojärjestelmiin. Kirjaamiskäytännöt ja asiakastietojärjestelmä ovat osa jokaisen uuden työntekijän perehdytystä. Asiakastietojärjestelmään on saatavilla myös hyvinvointialueen laajuisesti koulutusta. Tekniseen tietoturvaan liittyvät tietoturvapoikkeamat raportoidaan Haipro-järjestelmän kautta. Käytössä olevilla tietojärjestelmillä on Leinolan perhetukikeskuksessa nimetyt vastuuhenkilönsä.

Jokaisella työntekijällä on velvollisuus huolehtia henkilökohtaisessa toiminnassaan tietoturvan toteutumisesta. Kokonaisuudesta vastaa perhetukikeskuksen johtaja, joka on samalla asiakastietolain 7 §:n mukainen palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaava johtaja.

Tietoturvasuunnitelma

Hyvinvointialue on sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä laatinut tietosuojaa, tietoturvaa ja tietojärjestelmien turvallista käyttöä koskevan tietoturvasuunnitelman. Tietoturvasuunnitelma ei ole julkinen asiakirja, mutta sen voi pyytää luettavaksi tietosuojavastaavalta tai tietoturvavastaavalta. Suunnitelmaa täydennetään ja päivitetään tarpeen mukaan vastaamaan lainsäädäntöä ja Pirkanmaan hyvinvointialueen prosesseja. Tietoturvasuunnitelma on laadittu 28.3.2023, ja sitä on päivitetty viimeksi 11.10.2024.

Tietosuojavastaava Katja Rajala

Tietoturvavastaava Henry Davidsson

Lisätietoja henkilöstölle: [Tietosuoja- ja tietoturvaohjeet](#)

Teknologisten ratkaisujen osalta luotetaan kilpailutettuihin ja/tai luotettavaksi todettuihin palveluntuottajiin.

3.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa rekisteröidyn (henkilön, jonka tietoja käsitellään) oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelyn on aina perustuttava lakiin. Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja tapahduttava aina tiettyä tarkoitusta varten joko asianomaisen henkilön suostumuksella tai muulla laissa säädetyllä perusteella.

Lisätietoja: [Tietosuoja - pirha.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Tietosuoja- ja tietoturvaohjeet](#)

Vaitiolovelvollisuus koskee kaikkia laitoksessa työskenteleviä. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus suorittaa tietosuojan ja tietoturvan peruskoulutus ja Sosiaalihuollon kirjaaminen -kurssi Pirkanmaan hyvinvointialueen moodle-oppimisympäristössä sekä Kansaneläkelaitoksen ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteinen Sosiaalihuollon

asiakastiedon arkiston toimintatavat -verkkokoulu. Esihenkilöiden tulee suorittaa Pirkanmaan hyvinvointialueen työturvallisuuden johtamisen kurssi.

Jokaisella työntekijällä on henkilökohtainen tunnus tietokoneelle ja asiakastietojärjestelmään. Kirjaamiskäytännöt ja asiakastietojärjestelmä ovat osa jokaisen uuden työntekijän perehdytystä. Asiakastieto-järjestelmään on saatavilla myös hyvinvointialueen laajuisesti koulutusta.

Asiakkaalla on mahdollisuus pyytää itseään koskevat tiedot ja asiakirjamerkinnot.

Asiakas voi myös vaatia mahdollisia virheellisiä tietoja korjattaviksi.

Asiakkuuden päättyessä Leinolan perhetukikeskuksessa kaikki asiakasta koskevat ei-sähköiset asiakirjat luovutetaan asianosaisille tai hävitetään. Asiakaskertomusaineisto säilyy sähköisenä osana Pirkanmaan hyvinvointialueen kokonaisuutta.

Tietosuojaja on perusoikeus, joka turvaa rekisteröidyn (henkilön, jonka tietoja käsitellään) oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelyn on aina perustuttava lakiin. Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja tapahduttava aina tiettyä tarkoitusta varten joko asianomaisen henkilön suostumuksella tai muulla laissa säädetyllä perusteella.

Tietosuojavastaava Katja Rajala, tietosuojavastaava@pirha.fi, p. 03 3116 9090

3.12 Lääkehoitosuunnitelma

Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelmassa, joka pohjautuu sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito -oppaaseen, kuvataan yhteiset linjaukset lääkehoidon toteuttamisen käytäntöihin sekä palvelulinjoilla toteutettavan lääkehoidon erityispiirteet. Palvelulinjojen lääkehoitosuunnitelmissa kuvataan palvelulinjan toimi- ja vastualueilla toteutettava lääkehoito ja yhtenäiset toimintakäytännöt lääkitysturvallisuuden varmistamiseksi. Jokaisessa lääkehoitoa toteuttavassa yksikössä tulee lisäksi olla oma tarkentava, yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma. Yksikön esihenkilö vastaa yksikön lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma sekä jatkossa palvelulinjatasoiset lääkehoitosuunnitelmat löytyvät henkilöstölle lääkitysturvallisuussivustolta. Sivustolta löytyy myös muita lääkehoidon toimintaohjeita.

Lisätietoja henkilöstölle: [Lääkitysturvallisuus](#)

Leinolan perhetukikeskuksen lääkehoidosta ja lääkehoitosuunnitelmasta vastaa ensisijaisesti perhetukikeskuksen johtaja. Suunnitelman laatimisessa ja toteuttamisessa on merkitsevässä roolissa myös yksikön sairaanhoitajat. Kummallakin osastolla on nimetty lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja.

Leinolan perhetukikeskuksen lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 26.5.2025 vastaamaan toiminnallisia muutoksia, henkilöstöressurssien ajantasaista tilannetta sekä muuten ajantasaistettu. Yksikön lääkehoitosuunnitelmien laatimisessa on hyödynnetty Turvallinen lääkehoito -oppaan mukaista Pirkanmaan hyvinvointialueen mallipohjaa. Voimassa olevan lääkehoitosuunnitelman hyväksymispäivä on 27.5.2025

3.13 Infektioiden torjunta

Tartuntatautilaki velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä torjumaan hoitoon liittyviä infektioita sekä lääkkeille erittäin vastustuskykyisiä mikrobeja.

Tartuntatautilain mukaan jokaisen toimintayksikön ja sen johtajan on huolehdittava tartunnan torjunnasta, potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä.

Lisätietoja: [Infektioiden torjunta ja hoito - pirha.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Infektioiden torjunnan omavalvonta sote-yksiköissä](#)

Leinolan perhetukikeskuksessa noudatetaan tavanomaisia varotoimia. Tavanomaisilla varotoimilla tarkoitetaan hyvien hoitokäytäntöjen noudattamista systemaattisesti

kaikkien asiakkaiden kaikissa hoito-, tutkimus- ja auttamistilanteissa. Tavanomaiset varotoimet katkaisevat tehokkaasti kosketustartuntana ja veriteitse leviävien mikrobien tartuntatien. Tavanomaisia varotoimenpiteitä ovat oikea käsihygienia, oikea suojainten käyttö, oikeat työskentelytavat, pisto- ja viiltovahinkojen välttäminen. Tavanomaiset varotoimet ovat aina voimassa ja koskevat kaikkia asiakkaita!

Henkilökunta huolehtii omasta hygieniastaan ja ohjaa myös asiakkaita hyvään henkilökohtaiseen hygieniaan ja päivittäisiin toimiin sen ylläpitämiseksi. Hoitotoimenpiteissä henkilökunnalla on aina tarvittavat suojaimet käytössään. Suojaimien riittävydestä huolehtivat sairaanhoitajat.

Asiakastyössä huomioidaan ajankohtaiset kansalliset suositukset ja rajoitteet, niin että osastolla asuvat ja työskentelevät henkilöt ovat näistä tietoisia ja toimivat näiden mukaisesti.

Leinolan perhetukikeskuksen osastojen asukashuoneet siivotaan viikoittain. Yleisten tilojen siivouksessa painotetaan kosketuspintojen (ovenkahvat, tukikaiteet, valokatkaisijat, pöydät, tuolien käsinojat, TV – kapulat jne.) pyyhkimistä. Apuvälineiden kosketuskohdat pyyhitään siivouspäivinä. Yhteiskäytössä olevat WC- tilat siivotaan päivittäin. Epidemioiden aikana ja silloin, jos jollakin asiakkaalla on todettu tarttuvan taudin oireita, WC- tilat siivotaan vahvemmillä antibakteerisilla aineilla. Sauna- ja pesuhuonetilat siivotaan käyttöpäivinä. Siivouksen jälkeen mikrokuituiset ja muut monikäyttöiset siivouspyyhkeet pestään pesukoneessa erillään, vähintään + 60 asteessa.

4 Omavalvonnan riskienhallinta

Turvallisuuskulttuuri luo perustan organisaation riskienhallinnalle.

Jokaisen työntekijän tulee ottaa vastuu, arvioida tilanteita ja työtään asiakkaaseen ja potilaaseen kohdistuvien riskien kannalta ja kehittää toimintaa jatkuvasti turvallisemmaksi.

4.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Riskienhallinnan vastuut

Leinolan perhetukikeskuksessa asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuus pyritään varmistamaan perehdytyksellä, tiimityöllä sekä varaamalla aikaa työn suunnittelulle ja kuormittavien työtilanteiden käsittelylle. Tilanteita ennakoidaan ja tehdään tilannekohtaisia suunnitelmia.

Leinolan perhetukikeskuksessa on käytössä paikantava lisäapu- / hätäkutsujärjestelmä. Järjestelmä ilmaisee koko talossa avun tarpeesta ja sijainnista, josta avunpyyntö tehtiin. Lisäksi järjestelmä lähettää kutsun vartiointiliikkeeseen.

Leinolan perhetukikeskuksen jokaiselle työntekijälle kerrotaan perehdytyksen yhteydessä henkilöstön valvontalain 29 § mukaisesta velvollisuudesta ilmoittaa toiminnassa havaituista epäkohdista tai niiden uhasta. Jokaisen henkilöstöön kuuluvan on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä perhetukikeskuksen johtajalle tai tämän esihenkilölle, mikäli hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan saaman palvelun toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden. **Jokainen työntekijä on myös velvollinen lukemaan tämän päivitetyn omavalvontasuunnitelman**, jossa asiasta myös kerrotaan.

Esihenkilöiden tulee käsitellä tapahtumia säännöllisesti yhdessä henkilöstön kanssa. Esihenkilö vastaa suunnitelmien ja toteutettujen toimien kirjaamisesta ja seuraa toteutettujen toimien vaikutuksia sekä päättää toimenpiteistä.

Yhteistyötä työsuojelun kanssa tehdään aktiivisesti ja vähintään kaksi kertaa vuodessa tavataan suunnitellusti. Tapaamisessa käsitellään havaittuja riskejä ja niiden ehkäisyä.

Riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Asiakasturvallisuuteen kohdistuvat riskit

Suurin riski liittyy vakavasti oireileviin asiakaslapsiin. Lapset saattavat oireilla aggressiivisesti ja aggressio saatetaan suunnata toisiin lapsiin. Myös työntekijöihin kohdistettu aggressiivisuus voi aiheuttaa muissa lapsissa turvattomuutta ja

luottamuksen heikentymistä suhteessa perhetukikeskuksen työntekijöihin. Riski on kohtalainen.

Yksikössä, jossa toteutetaan lääkehoitoa, on olemassa myös riski virheistä lääkkeiden jaossa tai antamisessa. Riski on todennäköisyydeltään kohtalainen ja vakavuudeltaan matala.

Osa Leinolan perhetukikeskuksen asiakkaista saattaa oireilla henkistä pahoinvointiaan itsetuhoisella käytöksellä. Asiakkaalla, jolla on itsetuhoista käytöstä, voi olla joko Leinolan perhetukikeskuksessa tai sen ulkopuolella tilanteita, jolloin mahdollistuu asiakkaan itseään vahingoittava käytös. Riski on aika ajoin joidenkin asiakkaiden kohdalla korkea.

Asiakkaat käyvät perheensä tai lähipiirinsä luona, koulussa tai harjoittelussa sekä muilla omilla menoillaan. Silloin, kun asiakaslapsi ei ole Leinolan perhetukikeskuksessa tai Leinolan perhetukikeskuksen työntekijän valvonnassa, ei ole myöskään mahdollisuutta valvoa tai turvata lapsen hyvinvointia noina hetkinä. Tämä on joissakin tilanteissa riski asiakkaan turvallisuudelle ja/tai hyvinvoinnille. Riski on kohtalainen. Erityisesti päihteitä käyttävät asiakkaat saattavat aiheuttaa omalle turvallisuudelleen riskitilanteita.

Yllättävien työntekijäpoissaolojen settuessa on mahdollista, että eteen tulee tilanne, jossa osaston läsnä olevissa työntekijöissä ei ole yhtään muodollisesti pätevää hoito- ja kasvatushenkilöstöä tai ketään, jolla on voimassa oleva lääkehoitolupa. Riski on kohtalaisen todennäköinen, mutta vakavuudeltaan matala.

Työntekijäturvallisuuden kohdistuvat riskit

Työntekijöiden psykososiaalinen kuormittuneisuus on suurin työntekijäturvallisuutta vaarantava tekijä. Työntekijöiden kuormittuneisuus saattaa johtua mm. asiakkaiden kompleksisista tilanteista, asiakkaiden kohdistamasta väkivallasta tai sen uhasta, yötyöstä, henkilöstössä tapahtuvista muutoksista sekä asiakkaiden tunnekuorman siirtymisestä työntekijöille. Riski on kohtalainen.

Mahdollista on myös sairastuneen tai tautia kantavan asiakkaan aiheuttama altistus jollekin taudille tai sairaudelle. Riski on kohtalainen.

Aggressiiviset ja impulsiiviset asiakkaat muodostavat riskin työntekijöiden fyysiselle koskemattomuudelle. Asiakkaan kiinnipidossa sattuvat vahingossa tehdyt huitaisut ja yleisesti asiakkaan suoraan työntekijään kohdistava väkivalta ovat olennaisimmat riskit. Riski on aika ajoin korkea.

Tietoturvaan kohdistuvat riskit

Asiakastietojärjestelmillä on mahdollista nähdä laajasti erilaisia tietoja. On olemassa mahdollisuus, että arkaluontoista tietoa joutuisi asiaankuulumattomien henkilöiden tietoon. Riski on kohtalainen.

Lisätietoja henkilöstölle: [Riskienhallinta](#)

4.2 Riskienhallinnan keinot sekä epäkohtien ja puutteiden käsittely

Toiminnan suunnittelulla ehkäistään ennalta tunnistettujen riskien toteutumista. Hyvinvointialueella on käytössä järjestelmä (HaiPro), johon työntekijä ilmoittaa asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvät vaaratapahtumat, epäkohdat tai epäkohdan uhat sekä työturvallisuuteen, toimintaympäristöön, tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät havainnot ja tapahtumat.

Sote-valvontalain 29 § velvoittaa hyvinvointialueen henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön **ilmoittamaan viipymättä** palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään **huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.**

Palveluyksikön esihenkilöt vastaavat ilmoitusten käsittelystä, tarvittavien korjaavien ja ehkäisevien toimien suunnittelusta ja toteutuksesta tapahtumien toistumisen

estämiseksi. Esihenkilö voi käyttää tapahtumien selvittämisessä palveluyksikön turvallisuusasiantuntijoita (esimerkiksi lääkevastaavat), mutta esihenkilö päättää toimenpiteistä. Esihenkilöiden tulee käsitellä tapahtumia säännöllisesti yhdessä henkilöstön kanssa. Esihenkilö vastaa suunnitelmien ja toteutettujen toimien kirjaamisesta ja seuraa toteutettujen toimien vaikutuksia.

Asiakkaan tai potilaan palveluun, hoivaan tai hoitoon liittyvästä vakavasta vaaratapahtumasta käynnistetään vakavan vaaratapahtuman tutkinta tai vaaratapahtuman perusteellinen tarkastelu.

Lisätietoja henkilöstölle: [Vakavan vaaratapahtuman tutkinta](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Vaaratapahtumat ja epäkohtailmoitukset](#)

Jokainen työntekijä havainnoi turvallisuuteen liittyviä tapahtumia ja ilmoittaa niistä. Samalla hän vaikuttaa turvallisuuteen osallistumalla korjaavien toimien suunnitteluun ja toteutukseen. Hyvinvointialueella on käytössä yhteinen vaaratilanneilmoitusjärjestelmä. Vastuuta hyvästä riskienhallinnasta kantaa osaltaan ja omien rooliensa mukaisesti jokainen organisaation jäsen. Yksittäisen työntekijän tulee osallistua riskienhallinnan kokonaisuuteen vähintään havainnoimalla ja ilmoittamalla aktiivisesti epäkohdista ja riskeistä. Viimekädessä riskienhallinnasta vastaa Leinolan perhetukikeskuksessa perhetukikeskuksen johtaja.

HaiPro-ilmoitukset käydään n. kolme kertaa vuodessa kootusti läpi Leinolan perhetukikeskuksen yhteisissä kokouksissa. Ilmoitusten perusteella mietitään toimintatapoja, ympäristöä ym., jotta vastaavia tapahtumia voitaisiin jatkossa vähentää ja ehkäistä. Leinolan perhetukikeskuksessa toteutetaan vähintään kerran vuodessa turvallisuuskävely. Turvallisuuskävelyn tavoitteena on lisätä siihen osallistuvien työntekijöiden tietämystä rakennuksen tilojen riskeistä, turvallisuusjärjestelyistä ja toimintaohjeista sekä toimintamalleista erilaisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa. Turvallisuuskävelyn alussa ja sen aikana esitellään, miten turvallisuusasiat eri osa-alueiden osalta on järjestetty, mitä ohjeita on näkyvillä tai mistä työntekijät löytävät

lisätietoja (kansio, Teams, intra tms.). Turvallisuuskävelyn aikana tunnistetaan työympäristön riskikohteita ja riskitilanteita sekä keskustellaan niistä.

Koska suurin yksittäinen riskitekijä on asiakkaan aggressiivinen käytös, perhetukikeskusten henkilökunnalle järjestetään säännöllisesti MAPA-koulutusta ja sen ylläpitoa. Perhetukikeskuksen johtajalla on velvollisuus raportoida havaituista riskeistä esihenkilölleen. Lisäksi yhdessä työsuojelun ja työterveyden kanssa suunnitellaan toimenpiteitä riskien vähentämiseksi.

Turvallisuusriskien arvioinnissa hyödynnetään sähköistä riskien arviointiohjelmaa (Granite). Turvallisuuskulttuuri luo perustan organisaation riskienhallinnalle.

Turvallisuuskulttuuri muodostuu toimintakulttuurin sekä johdon ja henkilöstön arvojen, asenteiden, kokemusten ja näkemysten perusteella. Tavoitteena on tiimityön vahvistaminen ja organisaation jäsenten yhteistyön tehostaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa turvallisuuskulttuuri on yksilöiden ja yhteisön yhteinen arvoihin perustuva tapa toimia aina siten, että varmistetaan asiakkaiden ja potilaiden saaman palvelun, hoivan ja hoidon turvallisuus. Jokaisen työntekijän tulee ottaa vastuu, arvioida tilanteita ja työtään asiakkaaseen ja potilaaseen kohdistuvien riskien kannalta ja kehittää toimintaa jatkuvasti turvallisemmaksi.

4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Riskienhallinnan seuranta

Syntyneitä riskitilanteita käydään läpi lähiesihenkilön kanssa sekä työryhmässä/työryhmissä. Tilanteet raportoidaan myös johtajalle, joka tarvittaessa osallistuu tilanteiden läpikäyntiin. Erityisissä tilanteissa käytetään työterveyshuollon palveluita. Pirkanmaan hyvinvointialueella on laajat ohjeet riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta. Nämä ohjeet sisältävät myös omavalvonnan ohjeet.

Omavalvonta on palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen kuuluvaa ennakoivaa, toiminnanaikaista ja jälkikäteistä laadun- ja riskienhallintaa sekä jatkuvuuden varmistamista, jolla osaltaan varmistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutuminen. Hyvinvointialueella on myös oma omavalvontaohjelma, jonka avulla hyvinvointialue valvoo palvelutuotantoa.

Riskienhallinnan raportointi

Koko talon HaiPro-ilmoituksia seurataan ja käsitellään sijaishuollon johtamistiimeissä.

Osaamisen varmistaminen

Vaara- ja haittatilanteet raportoidaan sähköisen järjestelmän (HaiPro) kautta. Ilmoitukset tulevat perhetukikeskuksen johtajalle käsiteltäviksi. Ilmoituksista menee tieto myös perhetukikeskusten palvelupäällikölle, sijaishuollon vastualueen johtajalle ja työsuojeluun, jotka seuraavat laajemmin ilmoitusten määrää ja laatua. HaiPro-ilmoitukset käydään n. kolme kertaa vuodessa kootusti läpi Leinolan perhetukikeskuksen yhteisissä kokouksissa. Ilmoitusten perusteella mietitään toimintatapoja, ympäristöä ym., jotta vastaavia tapahtumia voitaisiin jatkossa vähentää ja ehkäistä.

Leinolan perhetukikeskuksessa toteutetaan vähintään kerran vuodessa turvallisuuskävely. Turvallisuuskävelyn tavoitteena on lisätä siihen osallistuvien työntekijöiden tietämystä rakennuksen tilojen riskeistä, turvallisuusjärjestelyistä ja toimintaohjeista sekä toimintamalleista erilaisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa. Turvallisuuskävelyn alussa ja sen aikana esitellään, miten turvallisuusasiat eri osa-alueiden osalta on järjestetty, mitä ohjeita on näkyvillä tai mistä työntekijät löytävät lisätietoja (kansio, Teams, intra tms.). Turvallisuuskävelyn aikana tunnistetaan työympäristön riskikohteita ja riskitilanteita sekä keskustellaan niistä.

Koska asiakkaan aggressiivinen käytös on yksi isoista riskitekijöistä, perhetukikeskusten henkilökunnalle järjestetään säännöllisesti MAPA-koulutusta ja sen ylläpitoa.

Jokainen Leinolan perhetukikeskuksen vakituinen työntekijä sekä pitkäaikainen sijainen on velvollinen käymään pakolliset turvallisuus-, lääkehoito- ym. koulutukset. Jokaiselta heistä myös tarkistetaan pätevyudet, työkokemus, rikosrekisteriote alaikäisten kanssa työskentelyyn sekä muut pakolliset suoritukset.

4.4 Ostopalvelut ja alihankinta

Palvelunjärjestäjä varmistaa palveluyksikön omavalvonnan ja palvelun laadun toteutuminen ostopalvelu- ja alihankintatilanteissa. Sopimuksen kautta hankittavan palvelun laadun tulee vastata omana toimintana tuotetun palvelun laatua. Mikäli puutteita havaitaan, varmistetaan potilas- / asiakasturvallisuus ja puutteet dokumentoidaan. Viipymättä otetaan yhteyttä yksikön esihenkilöön ja käynnistetään vuoropuhelu sopimuskumppanin kanssa laatuerojen korjaamiseksi.

Leinolan perhetukikeskus ei hanki alihankintana palveluita.

4.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Valmiuden- ja jatkuvuudenhallinnalla varmistetaan, että organisaatiolla on kyky hoitaa sille kuuluvat tehtävät mahdollisimman häiriöttömästi ja huolehtia mahdollisista uusista, tavanomaisista poikkeavista tehtävistä kaikissa tilanteissa. Pirkanmaan hyvinvointialueen ydintehtävä on sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden järjestäminen kaikissa olosuhteissa.

Kokonaisvarautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu Pirkanmaan hyvinvointialuetta koskevasta valmiussuunnitelmasta sekä tehtävälueiden ja palvelutuotannon valmiussuunnitelmista.

Lisätietoja: [Pirkanmaan hyvinvointialue, valmiussuunnitelman yleinen osa - pirha.fi](https://www.pirha.fi)

Leinolan perhetukikeskuksen valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta vastaa ensisijaisesti perhetukikeskuksen johtaja.

Häiriö- ja poikkeustilanteisiin pyritään varautumaan mahdollisimman laaja-alaisesti. Pirkanmaan hyvinvointialueella on yleiset ohjeet näihin tilanteisiin. Monivalvomo palvelee koko Pirkanmaan hyvinvointialueen laajuisesti ja omien toimintaohjeidensa mukaisesti palvelee kaikenlaisissa häiriö- ja kriisitilanteissa.

Leinolan perhetukikeskuksessa on varautumis- ja toimintaohjeet kriittisen infran puutteen ja evakuoinnin varalle. Yksikössä on varauduttu sähkön ja veden jakelun katkoksiin. Yksikössä on ohjeistus myös mm. kuolemantapauksen tai muun äkillisen kriisitilanteen varalle.

5 Omavalvonnan toimeenpano ja toteutumisen seuranta

5.1 Toimeenpano

Jokainen Leinolan perhetukikeskuksen työntekijä on velvollinen tutustumaan tähän omavalvontasuunnitelmaan ja toimimaan sen ohjaamalla tavalla. Työntekijä lähettää kuittauksen tutustumisesta esihenkilölleen. Perhetukikeskuksen esihenkilöt huolehtivat, että jokainen työntekijä on tietoinen tästä velvollisuudesta. Omavalvontasuunnitelma on saatavilla sekä paperisena versiona kummallakin osastolla että sähköisesti Leinolan perhetukikeskuksen henkilöstön saatavilla. Omavalvontasuunnitelma kuuluu työntekijän perehdyttämiseen.

Mikäli omavalvontasuunnitelmassa havaitaan puutteita tai virheitä, asiasta raportoidaan perhetukikeskuksen johtajalle, joka vastaa omavalvontasuunnitelman päivittämisestä. Mikäli johtaja ei ryhdy toimenpiteisiin omavalvontasuunnitelman päivittämiseksi, asiasta tulee ilmoittaa palvelujohtajalle.

5.2 Toteutumisen seuranta ja raportointi

Omavalvonnin toteutumisen seuranta

Palvelualueen / yksikön vastuuhenkilöt ja henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista jatkuvasti. Jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia, yksikkö tekee korjaavat toimenpiteet asian kuntoon saattamiseksi.

Omavalvonnin raportointi

Toiminnassa havaittujen epäkohtien korjaustoimenpiteet raportoidaan kolmen kuukauden välein ennalta määritellyillä mittareilla. Raportit julkaistaan vastuualueitasoisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ([Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://pirha.fi)).

6 Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä

Omavalvontasuunnitelma päivitetty (Tampereella 26.11.2025)

Tämä omavalvontasuunnitelma on päivitetty 19.6.2024 laaditusta omavalvontasuunnitelmasta kevään ja kesän 2025 aikana. Suunnitelma siirrettiin kesäkuussa julkaistulle pohjalle syyskuussa 2025 ja syyskuussa julkaistulle uudelle pohjalle lokakuun alussa 2025 ja päivitettylle versiolle lokakuun 2025 aikana. Sijaishuollon yhteisten ohjeiden pohjalta tehtiin linjakohtaisia päivityksiä marraskuussa 2025.

Palveluyksikön vastuuhenkilö

Perhetukikeskuksen johtaja Raino Ketola

Omavalvontasuunnitelman hyväksyjä

Vastuualuejohtaja Hanna Harju-Virtanen

Seuraa meitä somessa.